

Стаття 19.

1. Кожна людина має право безперешкодно дотримуватися своєї думки.

2. Кожна людина має право на вільне вираження своєї думки; це право включає свободу шукати, одержувати і поширювати всякого роду інформацію та ідеї, незалежно від державних кордонів, усно, письмово або через пресу чи художні форми вираження, або ж іншим способом вираження за своїм вибором.

3. Користування передбаченими в п.2 цієї статті правами накладає особливі зобов'язання і особливу відповідальність. Воно може бути, відтак, пов'язане з деякими обмеженнями, які, однак, повинні визначатися законом і бути необхідними: а) для поваги прав і репутації інших осіб; б) для охорони державної безпеки, громадського порядку, здоров'я чи моральності населення.

Стаття 20. 2. Всякий виступ на користь національної, расової або релігійної ненависті, який є підбурюванням до дискримінації, ворожнечі чи насилля, мусить заборонятися законом.

Стаття 27. У тих країнах, де існують етнічні, релігійні та мовні меншини, особам, які належать до таких меншин, не може бути відмовлено у праві разом з іншими членами тієї ж групи користуватися своєю культурою, сповідувати свою релігію і виконувати її обряди, а також користуватися рідною мовою.

ПІДСУМКОВИЙ АКТ НАРАДИ З БЕЗПЕКИ ТА СПІВРОБІТНИЦТВА В ЄВРОПІ

Хельсинки, 30 липня - 1 серпня 1975 р.

а) Декларація принципів, якими держави-учасники будуть керуватися у взаємних відносинах

VII. Повага прав людини і основних свобод, включаючи свободу совісті, релігії і переконання. Держави-учасники будуть поважати право людини і основні свободи, включаючи свободу думки, совісті, релігії і переконання для всіх, без відмінності раси, статі, мови і релігії... В цих межах держави-учасники будуть визнавати і поважати свободу особи сповідувати, одноосібно або разом з іншими, релігію чи віру, діючи у відповідності з повелінням власної совісті.